

Zpravodaj KDS

8. - 15. února

Ročník 1 - číslo 5

ROZHOVOR s dr. Václavem Bendou, předsedou KDS

Pane předsedo, jak se cítíte v současné době?

- Cítím se momentálně především velmi unaven. Je to dáno jak celkovou politickou atmosférou, která je dynamická a dramatická - laduje celou řadu jednání -, tak tím, že shodou okolností nesu v parlamentě důležitou odpovědnost za dva časově se sbíhající procesy, tj. za práci na zákoně o mimo-soudních rehabilitacích, pro nějž dělám zpravodaje - i dnes (v sobotu - pozn. redakce) jsme v pracovní skupině připravovali návrhy k tomuto zákonu -, a současně jsem pověřen vedením neformální skupiny poslanců, která připravuje návrh dalšího postupu v otázce lustrací, resp. případného zákona, který by upravoval podmínky lustrací. Charakterizujte, prosím, současnou pozici naší strany v parlamentě a ve společnosti.

- Já myslím, že pozice naší strany je mimořádně dobrá, rozhodně podstatně lepší než tomu bylo kdykoli v minulosti. Souvisí to jednak s tím, že v ostatních důležitých stranách a zvláště v Občanském fóru probíhají prudké a do značné míry ještě nepřehledné změny, zatímco naše strana si uchovává pevnou a jasnou linii. Souvisí to také s tím, že se do středu zájmu veřejnosti dostaly právě ty věci, o kterých jsem hovořil - tj. restituce podle zákona o mimosoudních rehabilitacích (a také restituce zemědělské a lesní půdy). Naše strana vyvíjí v obou případech mimořádnou iniciativu - první místopředseda strany ing. Týl je spoluautorem iniciativního poslaneckého návrhu zákona o zemědělské půdě a strana se ve svých různých prohlášeních postavila za důsledné provedení naturálních restitucí. Už nynější návrh vlády je kompromisem a ústupkem našim požadavkům, vláda se, jak známo, vrátila od finančních restitucí k naturálním, ale jejich rozsah je, tak jak ho navrhuje vláda, zatím naprosto neuspokojivý, a my tedy prosazujeme podstatně větší rozsah restitucí. Chceme, aby bylo restituováno vše, co se po roce 1948 restituovat dá. Druhou věcí je problém lustrací. Byl jsme to zase my, kdo celou záležitost otevřel a inicioval ji. Oba tyto problémy vyvolávají mimořádnou veřejnou pozornost a autorita postojů naší strany, které nejsou nějakými konjunkturálními postoji z poslední doby, ale které jsme zaujímali po celý loňský rok, je velice posilena.

Určité problémy se vyskytly uvnitř

KDS, v souvislosti se vztahem k zemskému zřízení, a to jak se státoprávním uspořádáním, tak i s uspořádáním strany. Nejsou to v dané chvíli problémy názorových rozdílů a předpokládám, že až se koncem tohoto měsíce sejde reprezentativní republikový zastupitelský výbor na rozšířeném zasedání, dospějeme ke kladnému postoji vůči nějakému typu zemského uspořádání respektujícím zvláště moravské požadavky. Problémy byly spjaté spíše s nepřítli demokratickými postupy některých členů naší strany při konstituování přípravných výborů zemských, a tyto faktory vyvolaly navenek dojem, že v naší straně vznikají znovu nějaké problémy nebo rozkol, jak se o něm hovořilo již před sjezdem strany a který se po něm zdál být definitivně zažehnan. Vzhledem k tomu, že se s námi dosti vážně počítá v politickém životě země, ať již pozitivně či negativně - i ti, kdo nás nemají rádi, kdo s námi nesouhlasí nebo se nás bojí, jsou nuceni nás značně respektovat - je jednota strany mimořádně závažná a bylo by škoda, kdyby o ní vznikly nějaké pochybnosti. Jednotu nemám na mysli nějakou názorovou monolitnost, ale společné úsilí v těch nejdůležitějších směrech a problémech.

Celá KDU podpořila v parlamentě naše stanovisko k lustracím. Poslední prohlášení Československé strany lidové ohledně lustrací je však zpochybnuté. Mohl byste tuto skutečnost okomentovat? Vyděláte se, prosím, také k perspektivě našich vztahů s ČSL.

- Především bych vás trochu opravil. "Celá KDU" zní trochu dvojznačně - Křesťanská a demokratická unie původně znamenala a v některých kontextech znamená KDH, ČSL a KDS. Pokud se hovoří o parlamentním klubu KDU, pak je to jen lidová strana a my. Je pravda, že lidová strana, či spíše její nejmenovaný zástupce, takto vystupovala a vydala v tomto týdnu několik prohlášení, která jsou podivná už tím, v jakém "spolku" či seskupení jsou učiněna. Jsou tam jmenování zelení, ČSS a především Obrada, je to tedy seskupení alespoň opticky spíš levicové. Je s podivem, že ČSL v tomto zastoupení figuruje, a ještě větším překvapením pro mě bylo a ještě větší rozpaky vzbudilo to, že se ČSL připojila k prohlášení k lustracím, kde v podstatě popírá

(pokračování na 3. straně)

Ze zasedání RZV

Usnesení RZV č. 1

Pro zabezpečení příštích parlamentních voleb, s přihlédnutím k možnostem jejich konání v dřívějším termínu, ukládá Republikový zastupitelský výbor všem místním organizacím a místním skupinám KDS, zejména oblastním výkonným výborům:

1. zaměřit se v současné době na základání nových organizací, místních skupin, do současných organizací zapojovat další členy, ale i provádět takovou činnost, která by získávala i další příznivce, kteří se v příštích volbách vysloví pro KDS

Pro splnění tohoto záměru je nezbytné nutné:

a) osobně kontaktovat všechny členy KDS, kteří se dosud nezařadili do žádné MO nebo MS a zapojit je do činnosti strany

O: OZV ve spolupráci s MO a MS

T: 15.3.1991

b) vyhledat a evidovat všechny členy obecních a městských zastupitelstev, kteří kandidovali za KDS a navázat s nimi osobní kontakty. Zpracovat seznamy těchto lidí a předat je do sekretariátu KDS.

O: OZV a oblastní tajemníci

Usnesení RZV č. 2

RZV rozhodl o nutnosti zpracovat konkrétní "Programové zásady a cíle KDS", které by se staly základem volebního programu KDS pro příští parlamentní volby. V této souvislosti RZV pověřil RVV sestavením pětičlenné komise, která zpracuje návrh podle následujících pravidel:

1) Dokument se bude skládat ze stručných paragrafů (patrně několika set), které se budou vztahovat vždy k jednotlivému problému. Spolu dohromady budou představovat naši konkrétní představu o uspořádání této země.

2) Na tvorbě "Programových zásad a cílů KDS" se budou moci podílet všichni členové KDS i její příznivci.

3) Komise bude zpracovávat ty písemné návrhy, které budou stručné, budou se vztahovat vždy k jednomu problému a budou obsahovat návrh řešení příslušného

T: 28.2.1991

c) vytipovat obce (se slušným volebním výsledkem pro KDU v červnových volbách, kde nepůsobí ČSL nebo kde v listopadových volbách nebyla úspěšná) a pokusit se v těchto obcích založit MO nebo MS. (Uspořádat propagační akci, setkání s představiteli KDS a pod.)

O: OZV ve spolupráci a RZV a ústředním tajemníkem

T: připravit a realizovat alespoň jednu akci do 30. 4. 1991

d) kontaktovat vhodné nezávislé členy městských a obecních zastupitelstev a postupně je získat pro spolupráci s KDS (např. uspořádat setkání nezávislých poslanců a pod.)

O: oblastní tajemníci a výbory MO a MS

T: průběžně

e) zajistit, aby každá MO nebo MS získala po linii osobních kontaktů aktivistu KDS alespoň v jedné okolní obci a pomohla mu při založení MO nebo MS.

O: OZV ve spolupráci s MO a MS

2. RZV ukládá ústřednímu tajemníkovi KDS

a) průběžně provádět kontrolu plnění tohoto usnesení

b) o plnění usnesení RZV informovat pravidelně RVV

problému.

4) Tyto návrhy komise zpracuje (nikoliv obsahově ale formálně) a předloží je k připomínkování odborným komisím, našim poslancům a všem představitelům KDS, kteří je mohou projednat ve svých MO a MS. (Často budou vedle sebe i zcela protichůdné návrhy.)

5) Všechny návrhy i s připomínkami obdrží členové RZV a další představitelé KDS k prostudování.

6) Programové zásady a cíle KDS budou schváleny na rozšířeném zasedání RZV (patrně dvoudenním), jehož se s poradním hlasem zúčastní i naši poslanci, zástupci OO i další představitelé KDS.

7) RZV bude hlasovat o všech paragrafech "Programových zásad a cílů KDS" jednotlivě.

8) Práce na programu bude pokračovat permanentně dál i po skončení tohoto zasedání RZV. Je zřejmé, že během doby se objeví nové problémy a naopak, některé problémy budou časem vyřešeny.

Marek Benda

Poslední týden je ve znamení klidu před bouří. FS nadále projednává transformační zákon, zákon o mimosoudních rehabilitacích a zákon o vlastnických vztazích v zemědělství. Mimo to se pilně lustruje (a zároveň připravuje zákonná úprava tohoto problému) a výsledky by měly být v nejbližší době známy. V CNR pomalu končí aféra Moldan. Nový ministr sice ještě nebyl jmenován, ale během příštího týdne zřejmě bude. Dále se zřejmě budou měnit i další ministři - asi ministr zemědělství (na toto uvolněné místo si dělá oprávněný nárok lidová strana) a možná i někteří další ekonomičtí ministři. V souvislosti se zprávou o plnění vládního prohlášení náš poslanec ing. Chutný (zřejmě se značnou podporou výboru rozpočtového a kontrolního CNR) navrhl ministru kontroly panu ing. Tichému (za HSD-SMS), aby zvalil své další setrvaní ve funkci. Ing. Chutný vyčítá panu ministru, že se o

záležitosti Moravy a Slezska stará více než o svůj resort. A resort kontroly je v tuto chvíli, kdy by měl perfektně fungovat, značně ochromen.

Příští týden na chůzi ČNR má vystoupit premiér pan Pithart se zprávou o plnění programového prohlášení vlády. V souvislosti s tím jednotlivé výbory projednávaly zprávy svých příslušných ministrů. U nás na výboru byl ministr školství prof. Vopěnka a ministr kultury Milan Uhdé. Proti prof. Vopěnkovi byly zpočátku určité výhrady, ale domnívám se, že svým vystoupením i následným vystoupením při projednávání zásad zákona o školských a předškolních zařízeních výbor přesvědčil, že má koncepci, kam by naše školství mělo dospět, a že tuto koncepci je schopen pomalu ale jistě i obhájit a prosadit. Určité výhrady byly ještě počátkem ledna k jeho kádrové politice, kdy nahradil náměstka pro střední a základní školy dr. Karla (OF) novým náměstkem panem Krásenským (bývalý místopředseda českomoravského odborového svazu), ale i zde se ukázalo a i poslanci OF se dali přesvědčit, že pan ministr měl šťastnou ruku. Druhý ministr, který nám skládal účty, byl pan ministr Milan Uhdé. Zde již je stanovisko výboru (a i mé osobní) mnohem rozpačtější. Ministerstvo

kultury nefunguje ani zdaleka tak, jak by mělo, a zdůvodnění pana ministra, že na to nemá vhodné lidi, nás těžko může uspokojit. Navíc se zdálo, že pan ministr sice ví, jaké má v resortu problémy, ale již si příliš neví rady s jejich řešením. V tomto resortu by bylo zapotřebí v dohledné době přijmout např. zákon o ochraně památek (nebo možná kulturního dědictví?), neboť v souvislosti s privatizací a restitucí se celá řada památek dostane do soukromých rukou a je třeba zabránit jejich nenávratnému poškození. Myslím si, že urychlené přijetí tohoto zákona by mělo vyřešit problémy památek, druhé nabízené řešení - tj. neprivatizovat a nechat v rukou státu - pokládám za zhoubové především pro památky samé, neboť stát se jejich údržbou nemá a nikdy nebude mít finance.

V oblasti školství a vědy se teď řeší několik problémů - z těch nejzajímavějších zmíním aspoň nově zřizované univerzity a Akademii věd. Nově zřizované univerzity - předsednictvo CNR odmítlo žádost ministra školství na zkrácení projednávání zákona, takže schválení tohoto zákona je ještě otázka nejméně tří měsíců. Já zřejmě budu dělat zpravodaje k tomuto zákonu, takže bych byl velmi rád, kdyby mi MO nebo jednotlivci z příslušných oblastí zaslali svůj názor na zřizování

univerzit a zvláště na problém Ostrava versus Opava. Poslanci zatím zřizování nových univerzit spíše podporují - jsou si vědomi jak prospěšnosti konkurence pro stávající univerzity, tak i nesporného kulturního významu zřízení nové univerzity pro daný region. Na druhé straně jsou vyslovovány značné pochybnosti ohledně kvality personálního obsazení těchto univerzit (zvláště právě opavské a ostravské) a tedy i smyslnosti jejich zakládání.

Druhým významným problémem je Československá akademie věd. Zde jsem zažil během posledního měsíce několik dosti ostrých diskusí mezi školstvím a ČSAV, ale zdá se, že se konečně daří najít alespoň principy řešení. Všichni se snaží, aby věda v naší zemi nebyla úplně potlačena. Zároveň je ale všem jasné, že ČSAV v současném rozsahu a podobě nemůže zůstat a naopak řada vysokých škol by potřebovala "posílit" právě z ústavů akademie. Zpočátku obě strany přicházely s globálními řešeními, ale ta se ukazují jako nepřijatelná. Zřejmě se bude muset řešit případ každého ústavu individuálně, ale zdá se, že v hlavní ideových východiscích (ale i předstávách, kolik peněz z rozpočtu půjde na financování vědy) se akademie i ministerstvo školství a rada vysokých škol sblíží.

KOMENTÁŘE

1. Jaký je Váš názor na možnost navázání diplomatických styků s Litvou?
2. Jak se stavíte k budoucímu státoprávnímu uspořádání?

Marek Benda, poslanec ČNR, výbor pro vědu, vzdělání a kulturu
Jako poslanec ČNR nemám mnoho představ o československé zahraniční politice, a proto odpovím bez náležitého zhodnocení všech důsledků tohoto kroku. Domnívám se, že ano, jakmile proto budou vytvořeny podmínky - a to hlavně z litevské strany. Litva je okupovanou zemí, jakou jsme v posledních dvaceti letech byli i my, a proto soudím, že je naší mravní povinností vyjádřit této zemi maximální možnou podporu i pochopení pro její problémy. Federální shromáždění již řadu takových kroků přijalo. Navíc si myslím, že SSSR se neodvratně rozpadá a že stejně budeme muset s republikami, které z něho vzniknou, navázat v nejbližších letech diplomatické styky. A čím dřív, tím lepší vztahy budeme mít v budoucnu.

Zdena Zemanová, členka RZV

1. Máme-li navázat diplomatické styky s Litvou?
Rozhodně ano. Je naší povinností maximálně podporovat snahy po samostatnosti všech států, které byly násilně připojeny k Sovětskému svazu.

2. Jak si představují budoucí státoprávní uspořádání ČSFR?
Jako federaci dvou republik - České a Slovenské - a územní uspořádání České republiky podle zemí. Mají-li být dvě, tři nebo čtyři nemohou rozhodnout, ale myslím si, že dělení na menší počet zemských celků by svědčelo o lepší úrovni mezilidských vztahů a o toleranci nás Čechů při řešení místních problémů.

Stanovisko OO Vysočina k olomoucké schůzce

adresováno RZV, 31. 1. 1991: V nedávné době jsme byli informováni o schůzce zástupců MO KDS ležících na Moravě. Tato schůzka se konala v Olomouci a týkala se tzv. zemského uspořádání struktury KDS. Dále zde proběhla volba představitelů těchto moravských organizací. Celkem bylo přítomno 33 zástupců, z toho více jak 1/3 z Čechů a navíc zástupci naší oblasti Vysočina, která leží z velké části na Moravě nebyli přizváni, ba ani informováni.

Domnívám se proto, že toto chování určitých MO KDS není v souladu se stanovami KDS, hrubě porušuje stranickou morálku a vnáší rozkol mezi orgány KDS. S politováním musíme konstatovat, že někteří členové a funkcionáři KDS si neuvědomují kritickou situaci na současné politické scéně. Nechtějí si uvědomit svoji politickou krátkozrakost a dají důraz na preferenci záležitostí pro naši stranu daleko strategičtějších. Závěrem: Rozhodně se distancujeme od této "sešlosti" konané nedávno v Olomouci a tuto záležitost nadále nebudeme řešit.

Se souhlasem Oblastního výkonného výboru
podepsán Jiří Marek, oblastní tajemník obl. Vysočina.

ROZHOVOR s JUDr. Antonínem Procházkou, poslancem ČNR

Jak hodnotíte provedené změny v předsednictvu ČNR?
Změny v předsednictvu si vynutila diferenciace uvnitř OF. Je příliš brzo na to, aby se dalo posoudit, zda to pomohlo práci předsednictva. Jste předsedou výboru církevního a humanitárního. Cím se Váš výbor zabývá (mimo legislativních prací)? Jak jste s jeho prací spokojen?
Vytvořením našeho výboru manifestovala ČNR nutnost duchovních hodnot jako základní podmínky politické i ekonomické reformy naší společnosti. V tomto duchu přistupujeme také k naší činnosti. Snažíme se zabezpečit široký prostor pro nerušenou činnost církvi a církevních hodnot jako předních nositelů duchovních tradic. V tom směru kontaktujeme příslušná ministerstva a přicházíme s iniciativami k zajištění potřeb, se kterými se na nás obrací různé církve.

Humanitární poslání zaměřujeme především na naše vlastní občany, neboť po 42-leté eskalaci jsou tu skupiny velmi potřebné pomoci. Tak např.: otevřeli jsme otázku politických vězňů, máme rozpracovanou statut III. odboje, propojujeme humanitární organizace a poskytujeme jim potřebnou politickou podporu, vytvořili jsme při našem výboru komisi pro zdravotně postižené občany, doporučili jsme vytvoření zájmových struktur bývalých frekventantů TNP (tábory nucených prací) a PTP, zahrnujeme oblast péče o matku a dítě; členové našeho výboru uplatní zákonodárnou iniciativu v otázce adopce atd.

Pochopitelně, že neponecháváme stranou ani dosah mezinárodní. Máme při výboru komisi pro uprchlíky a repatriaci našich krajanů z Rumunska a černobylské oblasti, která v těchto otázkách úzce spolupracuje se zmocněnci vlády ČSFR a ČR. Členové našeho výboru se podílejí aktivně na práci mnoha dalších humanitárních komisí, např. rómské otázky a vězeňství nebo přímo na činnosti některých nadací. Náš výbor zpětně vyhodnocuje tuto jejich činnost a přijímá potřebná opatření. S prací výboru jsem spokojen nejen já, ale i všichni jeho členové.

Jak hodnotíte práci vlády ve vaší oblasti?
Dá se říci, že obě vlády v současné době mají poněkud odchýlené starosti.

Jste jeden z členů přípravného výboru KDS pro moravskou oblast. Můžete nám o tom říci něco bližšího?

Nejsem členem přípravného výboru KDS pro moravskoslezskou oblast, byl jsem pouze požádán, abych dělal právního poradce, což jsem přijal. Setkání zástupců této oblasti se konalo v Olomouci a podle mého názoru bylo reprezentativní, neboť ze všech 3 oblastí bylo obsláno kompetentními zástupci.

Jak se rozvíjí Vaše místní organizace (dr. Procházka pochází z Olomouce)? Jak hodnotíte její vyhlídky pro nejbližší dva roky?

Organizace KDS v Olomouci se rozvíjí velmi dobře. K dnešnímu dni se počet členů zdvojnásobil. To nemluví o příznivých a voličích, kdy KDS, která šla v Olomouci do komunálních voleb samostatně, získala v obecním zastupitelství 6 míst, z toho 1 náměstka primátora. Pokud nastoupný trend (díky obětavosti členů výboru) bude dodržen, jsou vyhlídky KDS v Olomouci velmi slibné.

Jaký je Váš názor na smyslnost a kvalitu Zpravodaje?

Když nemáme vlastní noviny, pánbůh zaplať za Zpravodaj, jehož poslední číslo už by konečně sneslo kritiku. Potřebuje být aktuálnější pro vnitrostranícké linie, neboť je zatím jediným pojítkem mezi vedením a členy.

Děkuji za rozhovor. Připravil Marek Benda

Rozhovor s PhDr. Václavem Bendou, předsedou KDS

(dokončení z 1. strany)

smysl nebo oprávněnost postupu, který spolu s námi v parlamentě navrhla. Navíc zpochybnuje věrohodnost vyšetřovací komise 17. listopadu, v které je na základě poměrného zastoupení přítomen i zástupce KDU. Je to funkcionář lidové strany pan poslanec Cuhra, který se krátce předtím vyjádřil k lustracím a práci komise v podstatě pozitivním způsobem. Není pravda, že by se on od komise nějakým způsobem distancoval. Jakmile se s nimi sejdeme, budeme žádat naše partnery, aby tento svůj postoj vysvětlili a vyjasnili. Osobně mě navíc znepokojuje, že se všechno odehrává v nepřítomnosti předsedy CSL ing. Luxe, který dle této týdne v Spojených státech. Protože v těchto prohlášeních není jmenován ani žádný jiný představitel CSL, mám jisté pochyby o jejich autentičnosti.

Naše politické linie se tedy vzdalují?
- Ne, ty jsou velmi blízké a znovu opakují to, co naše strana několikrát deklarovala, že vidí v CSL nejbližšího a nejbližšího spojence. Pokud však jde o naše látkové vztahy, v podstatě od komunálních voleb, v nichž lidová strana dosáhla pronikavého úspěchu a podstatně lepších výsledků než ve volbách červnových, naše vztahy nejsou jednoduché. A to v mnoha ohledech. Nejjásadnějším je postoj převládající části vedení lidové strany, které se domnívá, že by mělo buďto dojít k urychlenému sloučení KDS a CSL anebo že se můžeme chovat

jen jako dvě konkurenční strany a být vůči sobě nepřátelsky či silně rivaly naladěni. Z naší strany odmítáme jednu i druhou myšlenku a snažíme se prosazovat další zlepšování spolupráce s CSL při naprosté samostatnosti obou stran. Doufáme, že se tento problém nějak vyřeší a že lidová strana nahlédne, že jsme skutečný partner a nikoliv nějaký její klient a že nás nemůže stavět před nějaká ultimata. Kromě nesnáze s postojem lidové strany k lustracím se vyskytly i určité problémy finančního vyrovnání. CSL nám nezaplátila úhradu, kterou Unie dostala za hlasy získané v červnových volbách. Už v srpnu měla nějaké dluhy a finanční problémy a naši část úhrady, kterou jsme podle platné vzájemné dohody měli dostat, použila k jiným účelům. My jsme z té věci nikdy nechtěli dělat problémy, i když jsme na tom finančně trpěli v důsledku opožděného splacení vlastního volebního úvěru. Do dneška nám však byly zaplacený jen dvě třetiny této částky a zdá se, že nebudou tuto částku ochotni zaplatit ani do posledního odročení termínu splátky. V tomto případě budeme muset naléhat cestou arbitráže na to, aby lidová strana splnila svou povinnost a vyplatila nám naše volební podíl. Mínilou středu jste se spolu s Ing. Tylem a Ing. Tollnerem na společném obědě setkali s Václavem Klausem, předsedou OF. Jaké výsledky toto setkání přineslo?

- O výsledcích se nedá vůbec

hovořit, protože bylo zdůrazněno, že jde o neformální a čistě informativní schůzku. Ani jedna, ani druhá strana neměly mandát dospět k jakýmkoli výsledkům. Obsáhle jsme se informovali o Občanském fóru proměňujícím se v pravicovou stranu na straně jedné a o Křesťanskodemokratické straně a jejich záměrech a partnerských vztazích na straně druhé. Setkání bylo velmi užitečné, ale současně nás poučilo, že právě nějaké konkrétnější výsledky nejsou v tuto chvíli myslitelné, protože pohyb, který v OF započal před několika měsíci, dosud trvá a samozřejmě lednovým sněmem nebyl ukončen. Dokud se v tomto ohledu nevyjasní politický profil OF, je těžko možno hovořit o konkrétnějších výsledcích. Všeobecně se zdá, že politické i ekonomické názory současného vedení OF jsou podstatně bližší postojům KDS včetně faktoru, že OF v nynější podobě se hlásilo a míní se ještě intenzivněji hlásit ke křesťanským hodnotám.

Vrátili bych se do nedávné minulosti. V prosinci jste za KDS jednal na Velehradě s Janem Carnogurským a Josefem Luxem. Co jste si odnesl z jednání s panem Carnogurským?

- (Jen na okraj - nepotrpím si příliš na symbolická místa - vlastní jednání probíhalo v Uherském Hradišti.)

Je to už dlouho, co tato jednání probíhala a mezitím se událo mnohé v česko-slovenských vztazích. My jsme si z těchto jednání tehdy odnesli relativně velmi dobrý dojem. Celá ta jednání, která se týkala hlavně problémů mezi českou a slovenskou stranou Unie, probíhala v celkovém souladu obou stran. KDH se přihlašovalo k myšlence spolupráce křesťanských stran, tak jak byla koncipována už v minulém roce, a znovu potvrdilo, že se hlásí např. k deklaraci Sdružení poslanců pravého středu, kterou její poslanci přijali v parlamentě a která vyjadřuje též náš kladný postoj k federaci. Podobně jsme dospěli ke shodě v závěrečném prohlášení. Pokud jsme z Uherského Hradiště odjžděli s nějakými pochybnostmi vůči KDH, mohly to být nanejvýš pochybnosti o tom, do jaké míry to KDH míní skutečně vážně a do jaké míry je tento její postoj trvalý.

Praktické politické kroky KDH se mi však zdají být poněkud odlišné od naší politické koncepce.

- Ano, odlišnosti tam jistě jsou, a to dané rozdílnou politickou atmosférou v českých zemích a na Slovensku, jsou tam nepochybně odlišnosti ve vztahu k federaci a k národnostní problematice - at už jde o vztah česko-slovenský nebo vztah k národnostním menšinám. My stále doufáme, že tyto rozdíly jsou přechodného rázu a že se postupně budou spíše odstraňovat nebo zanikat. Postoj KDH, ale i VPN, byl ovlivněn silnými nacionalistickými tendencemi v SNS. V důsledku toho, že obě tyto vládní strany převzaly mnohem nacionalističtější dikci do svého vystupování a do svých programů, SNS v komunálních volbách úplně propadla. Chceme doufat, že postoje křesťanského univerzalizmu, které nás spojují, převládou nad těmi rozdíly nacionálními, které by nás v jednotlivých věcech stavěly proti

sobě.
Chcěl byste se ještě vyjádřit k oně aféře se změnami ve vládě a s vašim údajným jmenováním za ministra vnitra?

- To byl cílený politický útok patrně vycházející z levice, který měl zdiskreditovat a zkompromitovat určitou část politického spektra před veřejností a zakalit dobré vztahy mezi tam jmenovanými politiky, kteří reprezentují odlišné, ale dobře spolupracující formace. Co do věcného obsahu nebylo dostatečně zdůrazněno, že se jedná o dvě naprosto oddělené záležitosti. Jednou byla otázka možnosti pádu federální vlády nebo její velké rekonstrukce. Zaujímáme jako strana jasné stanovisko. I když jsme v minulosti vládu kritizovali a kritizujeme, pro současnou dobu pokládáme za potřebné přistoupit spíše k rekonstrukci jiných sborů - např. předsednictev FS a národních rad, eventuálně i národních vlád, ale federální vládu v nejbližším období podporujeme a vidíme v ní záruku klidného a kontinuálního vývoje a pokračování ekonomické reformy. My chceme vnútit vládě její původní záměry (např. v otázce restitucí), ale nechceme to učinit za cenu nedůvěry k ní.

Je tu ještě druhá záležitost a tou je údajně personální obsazení vlády nově, a to je absolutní konstrukt, vytvořený poskládáním rok nebo půl roku starých úvah, které se mihly v úplné jiných souvislostech a za úplně jiné vlády ještě před volbami. Nedovědu si představit, že by někdo vážně, byť i třeba v ústraní, uvažoval o kombinaci, jaká byla předvedena. Poslední otázka se týká evropských křesťanskodemokratických stran a našeho vztahu k nim. Existují dva proudy křesťanskodemokratických stran - jeden spíše pravicový, druhý spíše středový až mírně levicový. Jak my se k nim stavíme?

- Křesťanskodemokratická strana se v rámci tohoto nepříliš širokého spektra křesťanskodemokratických stran v Evropě řadí do jeho pravé části. Zdůrazňujeme prvky konzervativní orientace v naší politice, ale ani tady bych to nechtěl vidět nějakým dramatickým způsobem. Je třeba si uvědomit, že v kontextu světa, v zavedených a fungujících demokraciích znamenají některé pojmy něco značně jiného, hodnotově i věcně, než v kontextu vznikající politiké společnosti v Československu. Např. hodnotová znaménka pro pojmy "pravý" a "levý" jsou zde téměř opačná. Na Západě i velmi pravicové strany jsou, nechtějí-li být zcela neúspěšné, nuceny se vydávat za alespoň trochu levicové a levice je tam spjata se znaménkem spíše pozitivním. U nás je tomu naopak. Dnes se za pravicové nebo středové seskupení vydávají i velmi levicové proudy. A podobně je tomu se slovem konzervativní. Rád zdůrazňuji, že se sice hlásíme k jistému konzervatismu, ale že konzervatismus v Československu se liší od konzervatismu britského tím, že u nás není téměř co konzervovat a že tudíž být konzervativcem současně znamená být do značné míry revolucionářem.

Děkuji Vám za rozhovor.

Ptal se Ondřej Turek.

ANKETA ... o publicitě

Zajištění publicity malé politické strany v našich podmínkách je problém, diskutovaný už od jejího vzniku. Současné názory na jeho vyřešení zachycuje následující anketa:

1. Máme tady cosi naplánováno - ovšem to se týká publicity v naší oblasti. Například je tady taková šikovná skříňka, co používalo Občanské fórum, tam teď budeme dávat nějaké citáty apod. Potom chceme také pořádat přednášky a besedy. My jsme tady ve vsi jediná fungující strana, tak bychom rádi začali agitovat. Jak ale publicitu zajistit všeobecně, to teď nevím.
A. Smídová, Hrádek

2. Především zaktivizováním správných lidí. Očekávala jsem od této strany, že v jejím čele budou třeba filozofové, kteří budou moci něco té straně dát, že tam budou

třeba historikové, kteří se budou zabývat historií křesťanství z pohledu aktuálního výkladu apod. - prostě lidé, od kterých by bylo možné něco získat v linii, jaká je od této strany očekávána. To, s čím se setkávám, to je jen mírně sympatizující vrstva, takže nevím, nevím. Zatím se mi nezdá vývoj v naší straně nijak nadějný - dokonce jsem si všimla, že těch pár mladých tváří, které se objevovaly na schůzích, po volbách odpady a vůbec se jim nedivím. Domnívám se, že to je intelektuální náboj, který by mohl tuto stranu učinit zajímavou a aktivní.

PhDr. M. Mžuková, Praha

3. Co by prospělo publicitě? Především vlastní aktivita. Jestliže publikovat, tak především výsledky své aktivity. Z toho je třeba vycházet. Znamená to, aby co nejvíce členů bylo aktivních a nestydělo se k té své aktivitě hlásit, nebo ji demonstrovat okázaleji. Bohužel dost často u nás křesťanským typům sluší jakási zdrženlivost. Mám dojem, že překonání tohoto syndromu by bylo velice užitečné. Dál: nás tady v Plzni zvou do rozhlasu - pochopitelně mezi mnohými dalšími stranami, které nemají možnost jinak publikovat.

Ing. Ctibor Fojtíček, Plzeň

4. Založením vlastního tisku.
Ing. Jindřich Fend, Rokycany

Anketu připravil Martin Frel

LISTARNA

Otevřený list předsedovi KDS, poslanci SL FS PhDr. Václavu Bendovi

Česká Třebová, 1. února 1991
Vážený pane doktore,
vaše vystupování ve FS - zvláště v poslední době - imponuje nejen nám, členům KDS, ale nachází ohlas i v široké veřejnosti, leckdy už žel apatické a nedůvěřivé. Pomůžete nám najít i odpověď na otázky, které nás zneklidňují?

Spravedlnost lidská je sice - jak dobře víme - vždy relativní, přesto nás pobuňuje, že kupř. majetek bude navrácen (aby domnělé křivdy byly "napraveny") třeba i člověku, který - příklad je volen z našeho okolí - se ho kdysi nejen (málem by se chtělo napsat s rozvinutými rudými prapory se srpem a kladivem) radostně zřekl a odevzdal státu, ale později jako přehorlivý funkcionář KSC šikanoval své spoluobčany a svou činností likvidátora živnosti apod. je poškozoval i hmotně...
Anebo jiná otázka: mají snad být "odškodněni" i ti, kdo v někdejších tzv. Sudetech zabírali po pětáctičlém statku, dílny, domky etc. a potom na nich dva tři roky "hospodařili" tak, že je po zplundrování s úlevou odevzdávali všelijakým těm družstvům, státním statkům a komunálům, nebo jak se všechny ty zrušené organizace nazývaly... Nyní se oni kolonizátoři - jak jinak je

nazvat? - nebo jejich potomci dožadují "nápravy křivd" a paraziticky s nataženou rukou a otevřenou dlaní čekají na výpalné...

Má vůbec smysl u všech těchto trapných záležitostech hovořit? Neobíráme vás těmito (pseudo)problémy o váš drahocenný čas? Pokud bychom mysleli ryze utilitárně, tedy by bylo patrně lepší mlčet. Ale my jsme přesvědčeni - jistě spolu s vámi -, že i morální apel má svou důležitost. Že dokonce naše KDS musí najít svůj raison d'être i ve vytváření - dalo by se říci - zdravého veřejného mínění. Vždyť i slovo, jak už bylo dávnou a trefně řečeno, je čin. Smíme vás tedy vyzvat, abyste o těchto otázkách - jistě kvalifikovaněji, než je v našem listě načrtnuto - promluvil?

Srdečně vás, pane doktore, pozdravujeme, přejeme vám i v osobním životě mnoho pohody, v politické práci úspěch.

Pax!

Z pověření MO KDS Česká Třebová, Jan Žáček.

ZPRÁVY

Prohlášení k postoji ČSL k lustracím

Jsem znepokojen stanoviskem Čs. strany lidové a ostatních sedmi, převážně levicových stran, k problematice lustrací, které bylo zveřejněno 1.2.1991 v Lidové demokracii. Takové argumenty jako "Samotná spolupráce se Státní bezpečností nebyla a není trestným činem" nebo "Za současného stavu představuje celá tato záležitost hrozbu diskreditace naší republiky před celým světem" považují za nehorázné. Jestliže nás něco před celým světem diskredituje, tedy určitě to, že i nejvyšší státní funkce zastávají lidé, kteří se Státní bezpečností spolupracovali, a my nejsme až do dnešní doby schopni se s nimi vypořádat.

Musím konstatovat, že Křesťansko-demokratická strana má k této problematice zcela opačný postoj než Čs. strana lidová. Naše strana požaduje zveřejnění všech prokazatelných spolupracovníků Stb. Abychom dokázali, že celou věc myslíme vážně, rozhodli jsme se už v této době požádat o lustraci všech svých funkcionářů stejně tak, jako jsme učinili v případě našich kandidátů pro parlamentní i komunální volby.

Tomáš Svoboda, ústřední tajemník KDS

V Praze, 1.2.1991

(pozn. redakce: Prohlášení také uverejnil v plném znění týdeník RESPEKT)

Ve středu 30. ledna se v Praze na společném obědě setkali předseda KDS Václav Benda a předseda OF Václav Klaus. Za naši stranu se setkání zúčastnili první místopředseda Miroslav Tyl a místopředseda Pavel Tollner. Jednání bylo čistě informativní a nepřineslo žádné konkrétní výsledky nebo dohody.

Ve čtvrtek 31. ledna se v Praze konalo zasedání republikového zastupitelského výboru KDS. Byly schváleny personální změny v republikovém výkonném výboru. Místopředsedkyně Michaela Freiová se znovu ujala své funkce, místopředseda Jiří Bužga se výkonu své funkce dočasně na měsíc vzdal

v RVV ho bude zastupovat pan Zbýšek Niemiec. Obsáhlou zprávu o politické situaci (história práv a svobod, ekonomické zákony, ústavní soud, prezidentské pravomoci a naše vztahy k ostatním politickým silám) přednesl ing. Tyl. Dr. Benda informoval RZV o lustracích. Projednávalo se také stanovisko RZV k "olomouckému setkání", o kterém místo nepřítomného dr. Bužgy poreferovali ostatní jeho přítomní účastníci.

V pondělí 4. února se konala tisková konference Křesťansko-demokratické strany, kde V. Benda a M. Tyl odpovídali na otázky asi patnácti novinářů. Kromě novinářů z většiny hlavních denků tu byli přítomni i reportéři Čs. televize, Čs. rozhlasu a Čs. tiskové kanceláře. Hovořilo se hlavně o restitucích, o návrhu zákona o půdě, o vztahu naší strany k ČSL a k ostatním politickým silám a také o našem názoru na kvalitu sdělovacích prostředků. Podrobnosti jste si mohli přečíst v novinách nebo v televizi.

Republikový zastupitelský výbor se usnesl požádat federální vládu o provedení lustrací všech funkcionářů, zaměstnanců a volených zástupců strany.

Stanovisko RZV k státoprávnímu uspořádání ČSFR:

RZV pověřuje brněnskou MO uspořádat zasedání RZV, rozšířené o předsedy oblastních organizací a poslance za KDS. Zasedání bude věnováno stanoviskům KDS k státoprávnímu uspořádání ČSFR.

Stanovisko RZV k setkání členů KDS v Olomouci:

RZV podporuje vnitrostraničské diskuse a iniciativy členů KDS o organizační struktuře strany, ale trvá na tom, aby tyto iniciativy respektovaly zásady vnitrostraničské demokracie. Otázka zemského uspořádání KDS bude též předmětem rozšířené schůze RZV. Zástupci OO na této schůzi budou mít pověření k případnému ustavení přípravných výborů.

S Tylem přišel zákon!

V sobotu 2. února se v brněnské "Bílém domě" konala veřejná beseda s prvním místopředsedou KDS ing. Miroslavem Tylem. Téma: návrh zákona o půdě, kterého je spolunavrhovatelem.

Přestože propagace celé akce nebyla příliš valná, byl už před pátou hodinou sál zcela zaplněn, odhadem 130-150 většinou staršími, živě diskutujícími lidmi. M. Tyla uvedl a později znamenitě řídil diskusi poslanec Pavel Tollner. Pan Tyl vysvětlil, o co v navrhovaném zákoně jde, a především, v čem se liší od vládního návrhu. Ukázalo se, že to vůbec není v detailech ani maličkostech. Mluvil fundovaně a velice jasně, a nenechal nikoho na pochybách, jak důležitý a zodpovědný úkol přijetí tohoto zákona

představuje.

Bohužel znovu potvrdil, jak silné jsou stále pozice levicových a socializujících protivníků (vládní návrh podpořili mj. např. M. Čalfa a A. Dubček), kteří nejenže zhusta nechápu křivdy napáchané v minulosti, ale jsou klidně schopni páchat křivdy nové.

Po tomto výkladu následovala bouřlivá diskuse. Otázky signalizovaly jednoznačný souhlas s názory ing. Tyla, avšak také jistou bezmocnost pomoci přijetí nastiňného zákona. Celá akce byla nahrávána brněnským rozhlasem, který na konci udělal s ing. Tylem asi půlhodinový rozhovor. Bylo slíbeno, že vzhledem k aktuálnosti tematiky na sebe vysílání nenechá dlouho čekat.

- vlas -

OBJEDNÁVKA ZPRAVODAJE KDS

Jméno a příjmení

adresa (ulice, město, PSC)

počet kusů

MO (adresa)

Předplatné do konce června činí 17 Kčs a do konce roku 43 Kčs

Vážení členové,

pro každou MO přikládáme složenky, které použijete k platbám za objednané Zpravodaje (od 1. března 1991) a za objednané a dodané odznaky. Na této složenke je třeba doplnit na všech 3 dílech konstantní symbol 0800 0379 a dát variabilní symbol u Zpravodajů 001, u odznaků 002.

Odznaky si můžete objednat jakýmkoli způsobem. Po obdržení nám je uhradíte složenkou. Avšak Zpravodaje si objednávejte jen formou korespondenčních listů, na které přilepíte objednávku a tři složenky. Neobjednávejte si Zpravodaj v textech dopisů ani pouhým zasláním složenky, ani jiným způsobem. Většinou nám nepodáváte ty údaje, které k evidenci a distribuci nutně potřebujeme.

Plati, že z finančních ani provozních důvodů nemůžeme zasílat Zpravodaje jednotlivcům, kteří jsou členy MO. Proto objednávejte Zpravodaje hromadně, přes vaši MO, kam také budou Zpravodaje každý týden docházet. Předsedové MO by si měli už nyní se svými členy dohodnout způsob, jakým si budou členové Zpravodaje odebírat.

Zpravodaj už zasíláme na MO v dostatečném počtu, přesto ale se setkáváme s tím, že o tom vůbec členové neví. Jsou i neštědné případy údivu, že Zpravodaj vychází každý týden. Prosim tedy všechny předsedy MO o to, aby každý jeho člen obdržel svůj Zpravodaj v co nejkratší době.

Kde chybí igelitové pouzdra na legáimace - nahlaďte, obratem zašleme!